

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Засновано у 2015 році

Рівне – 2016

УДК 37 : 005.591.6

I - 66

ББК 74.200

Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. Вип. 4 / упоряд. О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова, Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2016. – 366 с.

До збірника увійшли наукові праці, здійснені у галузі теорії і методики виховання. Статті спрямовані на багатоаспектне висвітлення основних напрямів, сучасних підходів до змісту, форм і технологій виховного процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступники головного редактора: **Гринькова Надія Михайлівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної ради:

Сухомлинська О. В., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, Академік-секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України;

Бех І. Д., доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту проблем виховання НАПН України;

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, Учений секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України;

Павелків Р. В., доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Коберник О. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Лобода С. М., доктор педагогічних наук, професор, доктор габілітований, професор звичайний Вищої школи інформатики і прикладних наук (м. Лодзь, Республіка Польща).

Члени редколегії:

Безкоровайна О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Вербець В. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної, навчально-методичної роботи та гуманітарної політики Рівненського державного гуманітарного університету;

Карпенчук С. Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Ламанаускас В., доктор соціологічних наук, професор, директор науково-методичного Центру «Scientia Educologica», професор Шяуляйського університету (м. Шяуляй, Литовська Республіка);

Литвиненко С. А., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри практичної психології та психотерапії Рівненського державного гуманітарного університету;

Малолєпши Елігіуш, др. хаб., професор, декан педагогічного факультету Академії імені Яна Дlugоша в Ченстохові;

Пелех Л. Р., доктор педагогічних наук, професор, зав кафедри міжкультурної комунікації та історії світової літератури Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи Рівненського державного гуманітарного університету;

Потапчук Т. В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри писемно-хорошої практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;

Стоклоса К., доктор наук, професор, Інститут Зигмунд-Неуман (Дрезден, ФРН);

Федяєва В. Л., доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Херсонського державного університету;

Шмид К., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри історії та теорії виховання Жешувського університету (м. Жешув, Республіка Польща);

Шугасва Л. М., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Рівненського державного гуманітарного університету;

Ящук І. П., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії;

Бісовецька Л. А. кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик початкового навчання РДГУ.

Сойчук Р.Л., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 21161-10961Р.

Наказом МОН України № 515 від 16.05.2016 р.

Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету «Інноватика у вихованні» включений до Переліку наукових фахових видань України (галузі науки – педагогічні).

Упорядники: **проф. Петренко О.Б.**, доц. **Ціпан Т.С.**

Науково-бібліографічне редактування: **наукова бібліотека РДГУ**

Рецензент: **Коляда Н. М.** – доктор педагогічних наук, професор; завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини.

Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол №10 від 27 жовтня 2016 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

ЗМІСТ

Федяєва В. Л. «Вітчизна – святиня серця і думки...»	7
Павелків Р. В. Особливості розвитку емпатії як соціально-психологічного явища та компонента моральної сфери особистості.....	16
Пустовіт Г. П., Климчук В. В. Упровадження ІКТ у методику навчання та управління діяльністю позашкільних навчальних закладів	27
Петренко О. Б. Використання ІТ у виховному процесі: можливості, переваги, ризики, перспективи.....	40
Потапчук Т. В. Особливості залучення мультимедіа до процесу музичного виховання в сучасній педагогічній практиці	47
Budz I. F. National organizations and innovative projects in the content formation of gifted education in Great Britain.....	56
Бєлан Г. В. Національна ідея у науковій спадщині культурно-освітніх діячів 1917-1920-тих рр. як основа патріотичного виховання дітей та молоді в Україні.....	63
Бісовецька Л. А., Верхова І. П. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у роботі класного керівника	73
Боровець О. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки	82
Бричок Б. П. Педагогічні проблеми школи інформаційного суспільства: загрози і ризики	89
Бричок С. Б. Особливості застосування і поєднання ІКТ та проектної технології у підготовці вчителя початкових класів	96
Василюк В. М., Ярмошук О. О., Давидюк І. В. Фізкультурна грамотність в аперцепції суспільної активності індивіда	106
Власюк Г. І., Кіндрат В. К. Спортивно-просвітницька організація «Пласт» у системі патріотичного виховання молоді	116
Ганжа М. В. Функції дизайну в педагогічній теорії та виховній практиці зарубіжних країн.....	124
Генсіцька-Антонюк Н. О. Процес розв'язування текстових математичних задач як засіб розумового виховання учнів.....	135
Гринькова Н. М. Роль інформаційних технологій у моральному вихованні молодших школярів в умовах позашкільного навчального закладу	142
Гудовсек О. А. Професійна підготовка майбутніх педагогів позашкільної освіти до роботи з дітьми молодшого шкільного віку	150

Колупаєва Т. Є. Впровадження інформаційних технологій навчання в умовах проектування інноваційного освітнього середовища вищого навчального закладу	157
Кособуцька Г. П. Роль інформаційних технологій в реалізації концепції духовного розвитку особистості учня	168
Кулакова Л. М. Вплив сучасного інформаційно-комунікаційного простору на формування позитивних моральних якостей особистості молодшого школяра	175
Малиношевський Р. В. Соціально-педагогічні проблеми дослідження ризикованої поведінки старшокласників у сфері Інтернет-спілкування	183
Павелків К. М. Можливості Інтернету в організації взаємодії сім'ї і школи	192
Павелків О. М. Роль інформаційно-комунікаційних технологій в організаційній та виховній роботі класного керівника загальноосвітнього навчального закладу	200
Петренко С. В. Використання хмарних сервісів G SUITE (GOOGLE APPS) у навчально-виховному процесі.....	211
Сойчук Р. Л. Інформаційно-комунікаційні технології у виховному процесі та сучасне підростаюче покоління: погляд на проблему.....	220
Сорочинська Т. А. Застосування інформаційних інновацій у педагогічній діяльності вчителя	230
Стельмашук Ж. Г., Грициюк Н. Й. Використання інформаційних технологій у національно-патріотичному вихованні учнів	239
Сяська І. О. Детермінанти розвитку екологічної самосвідомості студентської молоді у навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів	250
Сяська Н. А. Використання методів математичної статистики у фізичному вихованні і спорті засобами новітніх інформаційних технологій	257
Тихенюк Л. В. Сучасні підходи до використання інформаційно-комунікаційних технологій у позашкільній освіті.....	264
Ткачук Н. М. Організація керованої самостійної роботи керівників ЗНЗ в міжкурсовий період	271
Трохимчук І. М. Організація еколого-натуралістичної роботи за міжнародним практичним науково-освітнім проектом GLOBE	281
Ціпан Т. С., Боровець В. І. Використання інформаційно-комунікативних технологій у навчально-виховному процесі школи.....	290
Шкуренко О. В. Виховання інформаційної культури в майбутніх учителів початкової школи засобами хмарних технологій	299

Доробки молодих науковців

Баліка Л. М. Шкільна бібліотека та інформаційно-комунікаційні технології	305
Гусаковська Т.М. Підготовка майбутніх фахівців із біології у вищому навчальному закладі	312
Дембровська Г. М. Виховний потенціал діяльності тренера-викладача у позашкільних навчальних закладах спортивного профілю	318
Демянюк І. В. Підготовка магістра початкової освіти очима студентів.....	328
Осипчук О. П. Формування морального виховання молодших школярів у педагогічному процесі школи	335
Таргоній І. В. Використання мультимедійних технологій у системі мистецької освіти.....	342
Федорук О. М. Використання інформаційних технологій в освітній сфері ВНЗ: прикладні аспекти	350
Шидловський А. І. Роль комп'ютерно орієнтованого середовища у становленні професійної компетентності майбутніх вчителів фізико-технологічного профілю.....	356
Відомості про авторів.....	364

профессиональной деятельности; анализируются компоненты коммуникативной компетентности, сущность понятия «коммуникативность», особенности и специфика педагогической коммуникации. Автор определяет педагогические условия, влияющие на формирование коммуникативной компетентности будущего учителя в процессе профессиональной подготовки.

Ключевые слова: коммуникативная компетентность, педагогическая коммуникация, коммуникативность, общение.

Summary. In the article the significance and components of communicative competence of a teacher are enlightened. The article is devoted to the theoretical analysis of the formation of the communicative competence of future specialists. The different approaches in science to interpret the concept of “communicative competence” are analyzed. It is regarded as a system that includes the totality of knowledge, skills and personal qualities. As one of the aspects of professional training of teachers, it is a measure of important characteristics of teaching activities: knowledge and methodological skills, character, and style of communication with students, understanding and desire to see students active and independent leaders of the educational process. The peculiarities and the character of pedagogical communication in a primary school the factors that influence on the formation of communicative competence are considered and analyzed. The features professional communication specialists are described. Pedagogical conditions of the communicative competence of future specialists are characterized in the article.

Key words: communicative competence, pedagogical communication, communicativeness, communication.

Стаття надійшла до редакції 10.10.2016

Б. П. Бричок

ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ШКОЛИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: ЗАГРОЗИ І РИЗИКИ

Анотація. У статті розглядаються педагогічні проблеми школи інформаційного суспільства. Проаналізовано основні напрями впровадження комп’ютерної техніки в систему освіти, з’ясовано можливості освітніх установ в інформатизації шкільного середовища. Виокремлено й схарактеризовано проблеми освіти інформаційного суспільства, як-от: які організаційні форми навчального процесу є найбільш ефективними, яка роль сім’ї у навчанні, яким може бути шкільний простір, спільна творчість у мережі та новий колективний суб’єкт педагогічного процесу, поява віртуальних суб’єктів, основні правила безпечної роботи в мережі Інтернет, розвиток пізнавальних

інтересів і активності школярів при Інтернет-взаємодії, виховання відповідальної поведінки учня (студента), організація дистанційного навчання та ін. З'ясовано, що форми навчання й виховання із застосуванням Інтернет-технологій зумовлюють зміну змісту діяльності учителя й учня, визначають дидактичні можливості й технологічні компоненти, які забезпечують інтерактивну взаємодію суб'єктів у ході навчально-виховного процесу.

Ключові слова: школа інформаційного суспільства, особистість, комп'ютеризація, мобільність, віртуальний простір, Інтернет-взаємодія.

Постановка проблеми. Гігантське прискорення соціокультурних змін у сучасній освіті веде до зростання розриву між розвитком освіти і стрімкою появою нового культурного і технічного оточення. Інформаційна епоха глобалізує проблеми освіти, з'являється глобальне педагогічне завдання як-от: використати можливості Інтернету, не завдавши шкоди дітям, насамперед їхньому здоров'ю як фізичному, так і психічному.

Сучасний світ вимагає глобального учня, який володіє відповідними **знаннями** (базовими, професійними, економічними, правовими, екологічними) і **вміннями** здобувати нові знання у разі потреби та має **відповідні навички**: **комунікаційні** – оволодіння іноземними мовами та використання їх у повсякденному житті, вміння користуватись новими технологіями, комп'ютером; **ортобіозу** – дотримання здорового способу життя; **організаційні** – знаходження інформації та її критичне оцінювання; аналіз і вибір головного, швидке прийняття рішення; **особистісні** – наявність відповідних рис (гнучкість, мобільність, сучасність, здатність позитивно і перспективно мислити; мати чітку мотивацію до навчання).

Такого учня здатна сформувати школа інформаційного суспільства, саме її проблеми стали **предметом** нашої розвідки.

Виклад основного матеріалу дослідження. За останні десять років відбулися докорінні зміни ролі і місця персональних комп'ютерів і інформаційних технологій в житті суспільства. Як свідчить практика, без нових інформаційних технологій вже неможливо уявити сучасну школу.

У сучасній освіті виділяють такі основні напрями впровадження комп'ютерної техніки:

- використання комп'ютерної техніки як засобу навчання уdosконалює процес викладання, підвищує його якість і ефективність
- використання комп'ютерних технологій для підготовки та проведення уроків;
- підготовка навчальних посібників, методичних розробок до уроків;
- комп'ютер та інші гаджети як предмет вивчення;
- використання інформаційних технологій для творчого розвитку учня;
- організація шкільного сайту, що дасть змогу організувати взаємодію учнів, батьків та вчителів, презентувати життя школи.

За останні роки зросли можливості освітніх установ в інформатизації шкільного середовища. Однак інформаційне середовище школи характеризують не стільки встановлені комп'ютери і наявність іншої оргтехніки, скільки ефективне застосування ІКТ у навчально-виховному процесі. З метою оптимізації інформаційно-технічних ресурсів освітньої установи, створення умов для розвитку ІКТ-компетентності всіх учасників педагогічного процесу, організації інформаційно насиченого середовища освітні заклади розробляють програмами, плани інформатизації загальноосвітньої школи, позашкільному навчальному закладу тощо.

У світі нині 3 млрд. 4 700 мільйонів Інтернет-користувачів. Це означає, що користувачами Інтернету є 46,1% землян. У березні цього року 62% українців віком понад 15 років користувалися Інтернетом.

Що стосується молодшої ланки, то статистика свідчить, що в Україні на сьогодні понад 200 тисяч дітей від 5 років і старших уже користуються послугами Інтернету [7].

А чи знають батьки ті загрози, які чекають їх дітей? Адже у мережі дитину можуть чекати великі загрози. Тут для педагогів і батьків окреслюється досить багато проблем.

Насамперед, вихователям не слід забувати принципів планетарного виховання: гуманізм, полікультурність, толерантність, екологічність, креативність, інформатизаційність.

Глобальна освіта забезпечує можливість здобути знання і навички, потрібні для активного життя в будь-якому соціальному оточенні як у власній країні, так і в будь-якому місці земної кулі.

Сучасний школяр (студент), який безперервно користується Інтернетом, часто розглядає гаджет як продовження своїх мізків, у плані «вінчестера» – місце зберігання інформації [1]. Це змушує освітнін подумати, що включати у шкільний курс, а що самі учні візьмуть з Інтернету.

Очевидно, що загострюється проблема освіти: які організаційні форми навчального процесу є найбільш ефективними, яка роль сім'ї у навчанні, яким може бути шкільний простір? На цьому теж дуже важливо зосередити увагу. Нещодавно виникла ще одна проблема – спільна творчість у мережі та новий колективний суб'єкт педагогічного процесу «Соляріс» (взаємодія) (за висловом А. Ахаяна) [1].

При добре організований роботі колективу учнів, об'єднаних загальною кінцевою метою, швидкість роботи (створення фрагментів, їх корекція, внесення виправлень, створення декількох варіантів вирішення) може бути настільки висока, що педагог, який реалізує такого роду проект зі своїми учнями й спостерігає за динамікою спільної роботи, сприймає її як діяльність не окремих учнів, а якогось «колективного» суб'єкта. Таку ситуацію (з відомою часткою умовності) до аналогії з кінофільмом «Соляріс» А. Тарковського (з Д. Баніонісом і Н. Бондарчук у головних ролях), де герой взаємодіяв з океаном – колективним мозком, А. Ахаян і назвав «Соляріс». Закономірності

педагогічної взаємодії з такого роду «колективним» суб'єктом, очевидно, потребують дослідження й осмислення.

Ще однією новою проблемою нам здається поява віртуальних суб'єктів, віртуальних спільнот і можливості здійснення педагогічної діяльності в рамках таких спільнот, дидактичні можливості такої діяльності та її ризики. Зауважимо, що саме існування віртуальних спільнот дітей та підлітків є доведеним фактом, а етика віртуальних спільнот сьогодні є швидко зростаючою сферою науки. Тут доречно підкреслити, що не кожну спільноту, яка використовує Глобальну мережу як інструмент для комунікації, слід відносити до розряду віртуальних. У Глобальній мережі, є багато спільнот (професійних або за інтересами), члени яких виступають під своїми іменами – це є досить «реальні» спільноти. І етичні норми, чинні в рамках цих об'єднань, цілком адекватні до реалій товариства в цілому.

Однак розвиток мереж та послуг сьогодні практично будь-якій людині створити в інформаційному просторі Глобальної мережі певний керований нею «віртуальний образ», що відрізняється від реального образу його творця не тільки іменем, але й особистісними якостями. До віртуальних спільнот логічно відносити саме такі співтовариства «віртуальних образів». У соціальних мережах таких співтовариств часом чи не більше, ніж «реальних». Поведінкові норми у віртуальних спільнотах можуть настільки відрізнятися від норм реальних співтовариств, наскільки поведінка на балу відрізняється від поведінки на балу-маскараді.

Усі педагоги, батьки повинні бути обізнані з процесом користування Інтернетом і попередити негативні наслідки, які мають місце в реальному житті.

Усе частіше зловмисники використовують інформаційний простір для того, щоб змусити дітей видати особисту інформацію.

На нашу думку, і учням, і вихователям, і батькам необхідно знати основні правила безпечної роботи в мережі Інтернет. Наведемо їх повністю:

Десять золотих правил безпеки в Інтернеті для дітей.

1. Нікому без дозволу батьків не давати особисту інформацію: домашню адресу, номер домашнього телефону, робочу адресу батьків, іхній номер телефону, називу й адресу школи.

2. Якщо знайдете якусь інформацію, що турбує вас, негайно сповістіть про це батьків.

3. Ніколи не погоджуватися на зустріч з людиною, з якою ви познайомилися в Інтернеті. Якщо все ж таки це необхідно, то спочатку потрібно спитати дозволу батьків, а зустріч повинна відбутися в громадському місці й у присутності батьків.

4. Не посыпати свої фотографії чи іншу інформацію без дозволу батьків.

5. Не відповідати на невиховані і грубі листи. Якщо отримаєте такі листи не з вашої вини, то сповістіть про це батьків, нехай вони зв'яжуться з компанією, що надає послуги Інтернет.

6. Розробити з батьками правила користування Інтернетом. Особливо домовитися з ними про прийнятний час роботи в Інтернеті і сайти, на які ви збираєтесь заходити.

7. Не заходити на аморальні сайти і не порушувати без згоди батьків ці правила.

8. Не давати ні кому, крім батьків, свої паролі, навіть найближчим друзям.

9. Не робити протизаконних вчинків і речей в Інтернеті.

10. Не шкодити і не заважати іншим користувачам [2].

Навчальна діяльність сьогодні проводиться, як правило, в реальних співовариствах Глобальної мережі – це відноситься і до широкої мережі дистанційної освіти, і так званої Інтернет-підтримки очного навчального процесу в школі та університеті.

Однак, у принципі, можна собі уявити організацію навчальної діяльності і в рамках віртуального співовариства (в тому чи іншому випадку – неформальну навчальну діяльність). Приклади такої організації вже є. Навчання в рамках віртуального співовариства зазвичай несе в собі додаткові ризики, пов’язані з зазначеними вище різницями етики поведінки в спільнотах цього типу. Але це, швидше за все, можуть бути і його додаткові дидактичні можливості – наприклад, студент може задати під прикриттям образу питання, яке він, можливо б, не задав би від свого імені. Так що дидактичні можливості та ризики навчання у віртуальній спільноті, мабуть, потребують тривалого й глибокого аналізу та осмислення.

Інтернет-взаємодія нині стала засобом розвитку пізнавальних інтересів і активності школярів. Важливого значення зараз набуває проблема виховання відповідальної поведінки учня (студента).

В Україні набуває поширення така форма навчання, як дистанційна. Це насамперед стосується ВНЗ. Перші кроки виявили цілу низку проблем, викликаних нашою ментальністю, неготовністю вивчення позитивних і негативних сторін такого навчання.

А чи можна дистанційно підготувати актора, педагога? Адже тут міміка, жести, інтонація, погляд – усе має значення.

Актуальною у світі стає проблема наукового дослідження сучасної системи підготовки магістрів у нових умовах.

Для викладачів і студентів ВНЗ з’явилася Інтернет-підтримка процесу навчання, яка теж містить, крім очевидних переваг, відкриті й приховані ризики і загрози.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Таким чином, здійснений аналіз педагогічних проблем школи інформаційного суспільства, загроз і ризиків дає змогу зробити такі узагальнення:

- інформатизація сфери освіти стрімко продовжується і створює нові проблеми, ставить нові завдання;

- освітням слід подбати про перебудову змісту освіти, навчання дітей правилам користування Інтернетом, про безпеку дітей в Інтернеті;

- форми навчання й виховання із залученням Інтернет-технологій спричинили і ще спричиняють зміну змісту діяльності учителя й учня, визначають дидактичні можливості й технологічні компоненти, які забезпечать інтерактивну взаємодію суб'єктів у ході навчально-виховного процесу за умови подолання й вирішення проблем й ризиків.

Список використаних джерел:

1. Ахаян А. А. Педагогические проблемы эпохи информационного общества / А. А. Ахаян // Письма в Эмиссия. Оффлайн (The Emissia. Offline Letters): электронный научный журнал. – 2014, № 10 (октябрь), ART 1362. URL: <http://www.emissia.org/offline/2009/1362.htm>. – Заголовок з екрану.
2. Безпека дітей в Інтернеті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://wiki.ciit.zp.ua/index.php/10_%D0%87%D0%BE%. – Заголовок з екрану.
3. Гершунский Б. С. Компьютеризация в сфере образования: Проблемы и перспективы./ Б. С. Гершунский. – М. : Педагогика, 1987. – 264 с.
4. Єльникова О. В. Вимірювання рівня інформатизації навчального закладу. / О. В. Єльникова – Режим доступу: <http://www.narodnaosvita.kiev.ua/vupysku/5/statti/4elnikova.htm>. – Заголовок з екрану.
5. Лактіонова Г. Виховання в епоху глобалізації: нові можливості, нові ризики / Г. Лактіонова // Шлях освіти. – 2005. – № 4. – С.2–6.
6. Лунячек В. Інформатизація загальної середньої освіти: необхідність зміни пріоритетів / В. Лунячек // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2004. – № 4. – С. 50–52.
7. Пензай Л. Безпека дітей в Інтернеті / Л. Пензай // Відкритий урок: Освітнякъий науково-методичний журнал. – 2015. – № 3. – С. 22–23.
8. Щукина Г. И. Актуальные вопросы формирования интереса в обучении / Г. И. Щукина. – М. : Просвещение, 1984. – 176 с.

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED

1. Akhaian A. A. Pedagogicheskiye problem epokhy informatsyonnogo obshchestva [Pedagogical problems of the era of the information society] / A. A. Akhaian // Pisma v Emissiya. Offlain (The Emissia.Offline Letters): elektronnyi nauchnyi zhurnal. – 2014, №10 (oktiabr), ART 1362. URL: <http://www.emissia.org/offline/2009/1362.htm>. – Zaholovok z ekranu. (in Russian)
2. Bezpeka ditei v Interneti [Child safety on the Internet] [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://wiki.ciit.zp.ua/index.php/10_%D0%87%D0%BE%. – Zaholovok z ekranu. (in Ukrainian)
3. Hershunskii B. S. Kompiuteryzatsiya v sfere obrazovaniia: Problemy i perspektivy [Computerization in education: Problems and prospects] / B. S. Hershunskii. – M.: Pedagogika, 1987. – 264 s. (in Russian)
4. Yelnikova O. V. Vymiriuvannia rivnia informatyzatsii navchalnoho zakladu. [Measurement of the level of Informatization of educational institutions] /

- Yel'nikova O. V. – Rezhym dostupu: <http://www.narodnaosvita.kiev.ua/vupysku/5/statti/4elnikova.htm>. – Zaholovok z ekranu. (in Ukrainian)
5. Laktionova H. Vykhovannia v epokhu hlobalizatsii: novi mozhlyvosti, novi ryzyky [Education in the era of globalization: new opportunities, new risks] / H. Laktionova // Shliakh osvity. – 2005. – № 4. – S. 2–6. (in Ukrainian)
  6. Luniachek V. Informatyzatsiia zahalnoi serednoi osvity: neobkhidnist zminy priorytetiv [Informatization of general secondary education: need for changes in priorities] / V. Luniachek // Dyrektor shkoly, litseiu, himnazii. – 2004. – № 4. – S. 50–52. (in Ukrainian)
  7. Penzai L. Bezpeka ditei v Internete [Child safety on the Internet] / L. Penzai // Vidkrytyi urok: Osvitianskyi naukovo-metodychnyi zhurnal. – 2015. – № 3. – S. 22–23. (in Ukrainian)
  8. Shchukyna H. Y. Aktualnye voprosy formirovaniya interesa v obuchenii [Topical issues of formation of interest in teaching] / H Y Shchukina. – M.: Prosveshcheniye, 1984. – 176 s. (in Russian)

Аннотация. В статье рассматриваются педагогические проблемы школы информационного общества. Проанализированы основные направления внедрения компьютерной техники в систему образования, выяснены возможности образовательных учреждений в информатизации школьной среды. Выделены и охарактеризованы проблемы образования информационного общества, а именно: какие организационные формы учебного процесса наиболее эффективны, роль семьи в обучении, каким может быть школьное пространство, общее творчество в сети и новый коллективный субъект педагогического процесса, появление виртуальных субъектов, основные правила безопасной работы в сети Интернет, развитие познавательных интересов и активности школьников при Интернет-взаимодействии, воспитание ответственного поведения ученика (студента), организация дистанционного обучения и др. Выяснено, что формы обучения и воспитания с привлечением Интернет-технологий предопределяют изменение содержания деятельности учителя и ученика, определяют дидактические возможности и технологические компоненты, обеспечивающие интерактивное взаимодействие субъектов в ходе учебно-воспитательного процесса.

Ключевые слова: школа информационного общества, личность, компьютеризация, мобильность, виртуальное пространство, Интернет-взаимодействие.

Summary. The article deals with pedagogical problems of school of the information society. The main directions of implementation of computer technology in the education system are analyzed, the possibilities of educational institutions in the informatization of the school environment is clarified. Some problems of formation of information society like: the most effective organizational forms of teaching, the role of family in studying, different kinds of school space, joint work in the network and a new collective subject of the educational process, the emergence of virtual entities, the basic rules of safe

work in the Internet, the development of cognitive interests and the activities of students in online interaction, forming a responsible behavior of a pupil (student), organization of distance learning and others are defined and characterized. It is clarified that forms of training and education with the involvement of Internet technologies predetermine changes the essence of the work of teacher and student, determines the didactic potential and technological components that provide interactive interaction of subjects during the educational process.

Key words: school information society, personality, computerization, mobility, virtual space, Internet interaction.

Стаття надійшла до редакції 07.10.2016

С. Б. Бричок

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ І ПОЄДНАННЯ ІКТ ТА ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Анотація. У статті здійснено аналіз практики підготовки сучасного вчителя початкових класів, визначено особливості проектної методики у навчально-виховному процесі ВНЗ. З'ясовано, що проектна технологія включає відповідні етапи: психолого-педагогічну діагностику; визначення основних цілей, їх уточнення та конкретизацію; вибір оптимального варіанта проектування, який би забезпечив високу результативність виховної діяльності; моделювання (обґрунтування процесу проектування виховної діяльності); остаточне планування, а саме точний розрахунок запланованих дій; реалізацію виховного проекту; остаточні підсумки (відповідність між початковими та кінцевими результатами).

З'ясовано, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у практику проектної діяльності відкриває великі можливості для забезпечення підвищення професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів.

Ключові слова: проект, проектна діяльність, метод проектів, інформаційно-комунікаційні технології, ІКТ-компетентність.

Постановка проблеми. Перспективи оновлення освіти роблять нагальним завданням підготовку професіонала, здатного до проектування власної діяльності в різних соціокультурних ситуаціях, готового знаходити шляхи розв'язання актуальних проблем незалежно від окремих обставин, виробляти особливу стратегію професійного мислення, поведінки й діяльності.

Вирішення більшості проблем освіти підростаючого покоління залежить від професіоналізму вчителя, а значить, виникає необхідність

Наукове видання

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ
Збірник наукових праць

Випуск 4

Упорядники:
проф. Петренко О.Б., доц. Ціпан Т.С.

Науково-бібліографічне редактування:
наукова бібліотека РДГУ

Підписано до друку 27.10.2016 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різографічний.
Ум. друк. арк. 24,7. Замовлення №197/1. Наклад 300

Віддруковано засобами різографічного друку
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету
33027, Рівне, вул. С.Бандери, 12; тел.: 0-362-26-48-83

I – 66   **Інноватика у вихованні** : зб. наук. пр. Вип. 4 / упоряд.
О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова,
Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2016. – 366 с.

УДК 37 : 005.591.6
ББК 74.200

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016